

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan natuur

GO Haarlemmer Houttuinen te Amsterdam

Rapportnummer P-20250237
Staro Natuur en Buitengebied

www.starobv.nl

Quickscan natuur

Haarlemmerhouttuinen te Amsterdam

September 2025

Definitief

Volgnummer: AI 2023-0142 337
Rapportnummer: P-20250237

Opdrachtgever: Gemeente Amsterdam
Loulou Gontscharoff

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
www.starobv.nl

Veldonderzoek: C. Jansen

Auteur: K. Couwenberg

Collegiale toets: J. van Hout

Onderzoek van Staro Natuur en Buitengebied voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Staro Natuur en Buitengebied is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

© Staro Natuur en Buitengebied, Gemert. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek	4
1.4	Locatie projectgebied	4
1.5	Leeswijzer	5
2	Beschrijving projectgebied en voorgenomen ingreep.....	7
2.1	Omschrijving huidige situatie	7
2.2	Voorgenomen werkzaamheden	8
3	Werkwijze	9
3.1	Literatuuronderzoek	9
3.2	Veldbezoek	9
4	Gebiedsbescherming.....	10
4.1	Natura 2000-gebieden	10
4.2	Natuurnetwerk Nederland	11
4.3	Houtopstanden.....	11
4.4	Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam.....	12
4.5	Ecologische structuur gemeente Amsterdam	12
4.6	Hoofdbomenstructuur.....	13
4.7	KRW Oppervlaktewaterlichamen	15
5	Beschermde soorten.....	16
5.1	Vaatplanten	16
5.2	Vogels	17
5.3	Vleermuizen	18
5.4	Marterachtigen	19
5.5	Overige zoogdieren.....	19
5.6	Vlinders	20
5.7	Libellen	21
5.8	Kevers en weekdieren.....	22
5.9	Amfibieën	22
5.10	Reptielen	23
5.11	Vissen.....	23
5.12	Rode Lijst-soorten	23
6	Risicosoorten	25
6.1	Aziatische duizendknopen	25
6.2	Overige invasieve planten.....	25
6.3	Dieren.....	25
7	Natuurinclusieve maatregelen	26
8	Conclusies en aanbevelingen	27
8.1	Beschermde gebieden	27
8.2	Beschermde soorten	27
8.3	Maatregelen	29
8.4	Risicosoorten	29
8.5	Natuurinclusieve maatregelen	29
Bronnen	30	
Bijlagen.....	31	
Bijlage 1 Wet- en regelgeving	31	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Amsterdam is voornemens om groot onderhoud uit te voeren aan de Haarlemmer Houttuinen, hiervoor dient één boom gekapt te worden. Het betreft een iep met BoomID: 1155202. Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden is het noodzakelijk een quickscan natuur uit te voeren om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden hierop.

1.2 Doel

Het doel van onderliggend onderzoek is, op basis van een globale inventarisatie, een beoordeling of de Omgevingswet wordt overtreden door uitvoering van voorgenomen werkzaamheden vanwege negatieve effecten die ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden. Indien mogelijk negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden dienen nadere stappen genomen te worden, zoals mitigerende maatregelen, vervolgonderzoek en/of een vergunning verkrijgen.

Soortbescherming, gebiedsbescherming en beschermde houtopstanden vallen sinds 1 januari 2024 onder de Omgevingswet (OW).

Daarnaast is provinciale gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en geldt in de gemeente Amsterdam extra eigen (natuur)beleid. In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) onderdeel van de Omgevingswet vast en op welke wijze rekening gehouden dient te worden met de 'zorgplicht voor eenieder' en de 'specifieke zorgplicht' (zie kader). Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed kunnen hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen dienen te worden en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten wordt overtreden. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen werkzaamheden effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden en houtopstanden.

Zorgplicht voor eenieder: Art. 1.6 van OW

Eenieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Specifieke zorgplichten: Art. 11.6, 11.27 en 11.116 van Bal

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefgebieden/habitats, Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, en houtopstanden kent de Omgevingswet een specifieke zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor het behoud van beschermde natuurwaarden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen, waarbij het basisbeginsel van goed onderzoek bestaat uit beschikbare data (NDFF) en literatuur (verspreidingsatlassen), het uitvoeren van een quickscan binnen invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden. De resultaten verkregen uit onderliggende quickscan vormen geen volledige inventarisatie.

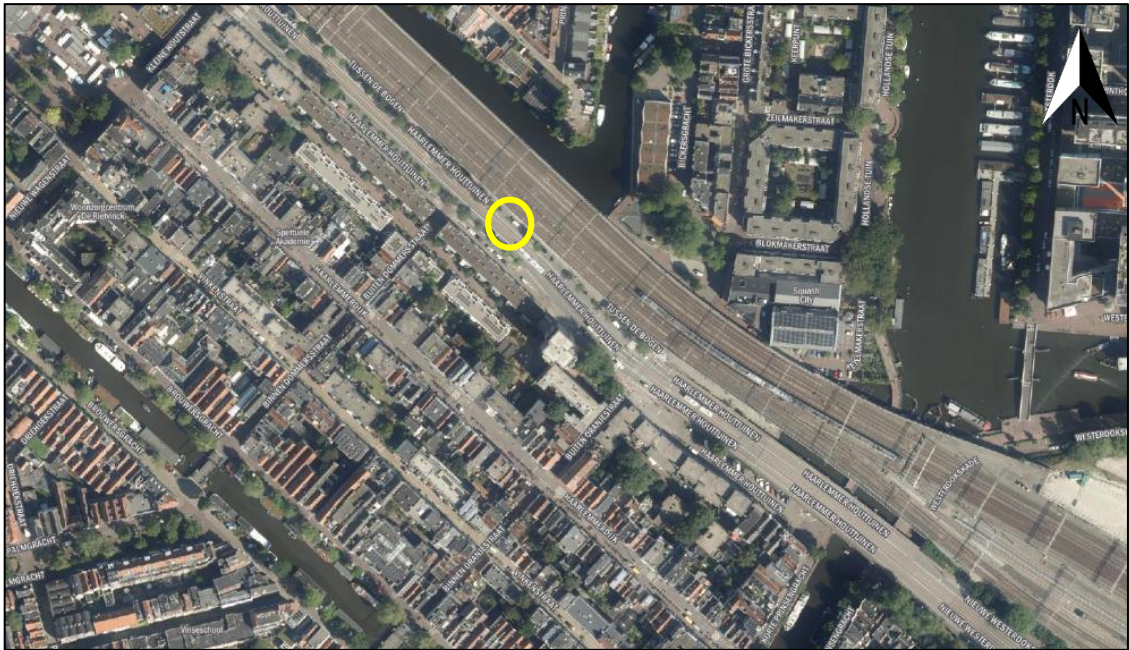
In de OW (Art. 7.197j) in Omgevingsregeling) wordt de volgende definitie gegeven voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: “Het natuurwaardenonderzoek bevat gegevens waarvan de jongste gegevens niet ouder zijn dan drie jaar, of korter als in de periode tussen het onderzoek en de aanvraag de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht ingrijpend zijn gewijzigd.”.

Ook wordt het volgende genoemd over de deskundigheid: “Het natuurwaardenonderzoek wordt verricht door een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies versterkt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten.”.

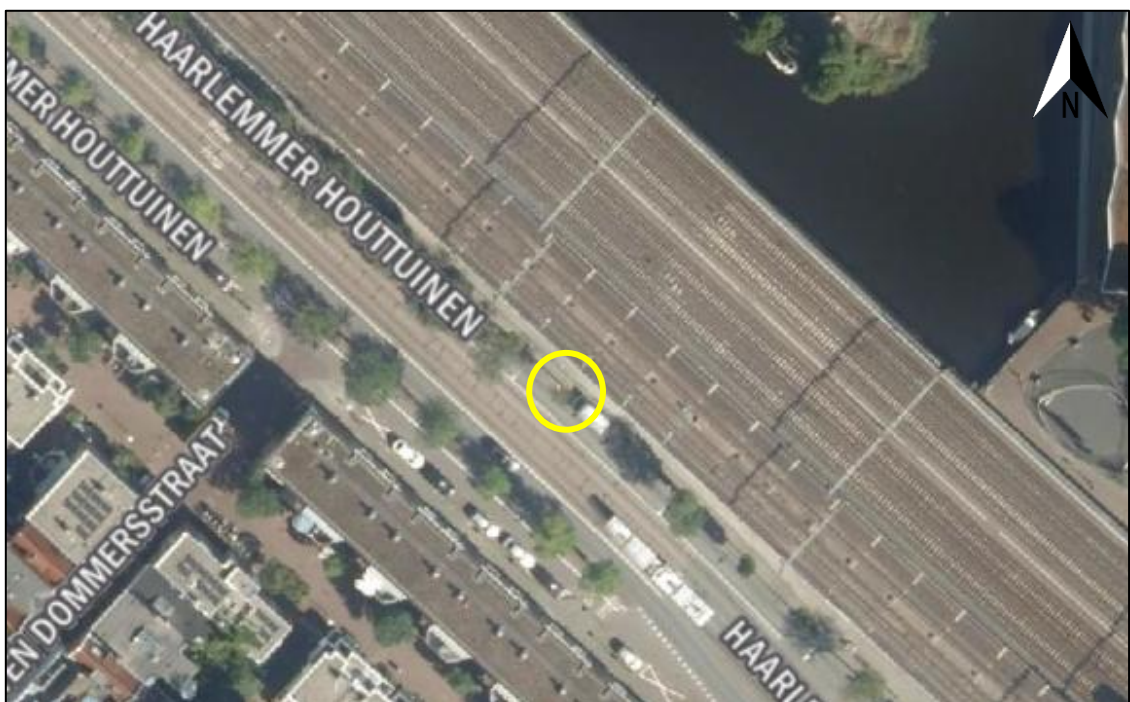
Dit rapport gaat in op de effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Locatie projectgebied

Het projectgebied betreft enkel de iep met BoomID 1155202 gelegen aan Tussen de Bogen 49-51. Als onderdeel van groot onderhoud aan de Haarlemmer Houttuinen wordt enkel deze boom verwijderd en wordt hier een nieuwe boom geplant. De ligging van het projectgebied in de ruimere omgeving is weergegeven in Figuur 1. De begrenzing van het projectgebied is weergegeven in Figuur 2.

Figuur 1. Ligging projectgebied (geel omlijnd) (PDOK, 2025).

Figuur 2. Begrenzing projectgebied (geel omlijnd) (PDOK, 2025).

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het projectgebied en de voorgenomen werkzaamheden. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden en de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4 en 5. In de hoofdstukken 6 en 7 wordt respectievelijk ingegaan op

risicosoorten en kansen in het projectgebied. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Beschrijving projectgebied en voorgenomen ingreep

2.1 Omschrijving huidige situatie

Het projectgebied ligt aan Tussen de bogen 49-51 binnen de bebouwde kom van Amsterdam. Het projectgebied betreft een enkele boom, met BoomID 1155202. De boom betreft een iep. De boom wordt aan de zuidwestzijde begrensd door verharding van de straat Tussen de Bogen. Aan de noordoostzijde van de boom ligt verhoogd treinspoor met daaronder Tussen de Bogen 49- 51.

Rondom de boom is een boomspegel aanwezig van zand met daarin enkele planten, waaronder groot kaasjeskruid en bezemkruiskruid. Rondom de boomspegel is de omgeving verhard in de vorm van asfalt en trottoir.

Zie voor een impressie van het projectgebied foto's 1 tot en met 4.

Foto 1. Boom 1155202

Foto 2. Boomspegel rondom boom 1155202

Foto 3. Bezemkruiskruid aanwezig in boomspiegel

Foto 4. Groot kaasjeskruid aanwezig in boomspiegel

2.2 Voorgenomen werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens groot onderhoud uit te voeren aan de Haarlemmer Houttuinen, hiervoor dient 1 boom gekapt te worden. Het betreft een iep met BoomID: 1155202. Het verwijderen van de boom is onderdeel van onderhoud aan de Haarlemmer Houttuinen. De gehele boom wordt inclusief wortels weggehaald. Hier wordt een nieuwe, gezonde boom voor terug geplant.

De start van de beoogde werkzaamheden binnen dit projectgebied is gepland vanaf 8 september 2025. De geplande datum van oplevering is 3 november 2025.

3 Werkwijze

Voor een quickscan wordt een literatuuronderzoek gedaan, en wordt een veldbezoek uitgevoerd. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

3.1 Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het projectgebied zijn onderzocht. Ook is gekeken naar de locaties van de hoofdgroenstructuur en de ecologische structuur van Gemeente Amsterdam. Tevens wordt nagegaan of binnen het projectgebied bekende waarnemingen van Aziatische duizendknopen zijn en tenslotte wordt nagegaan of binnen het projectgebied oppervlaktewaterlichamen (OWL's) van de Kaderrichtlijn Water aanwezig zijn.

Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl, Verspreidingsatlas.nl, maps.amsterdam.nl ('Broedplaatsen van zwaluwen, mussen en spreeuwen' en 'Vleermuizen') en diverse verspreidingsatlassen. Door te kijken naar een combinatie van de natuurlijke verspreiding, de voorkeurs habitat, de bekende waarnemingen en de relevante dispersieafstanden van soorten wordt in beeld gebracht welke beschermde flora en fauna kunnen voorkomen in het projectgebied. Tevens wordt gekeken welke Amsterdamse beleidssoorten (ABS) voorkomen in het projectgebied en de directe omgeving.

3.2 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn alle aanwezige habitats opgenomen binnen het projectgebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van individuen van soorten en het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooi-resten, pootafdrukken, vraatsporen en haren of veren. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats worden vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking, expert judgement en het literatuuronderzoek is beoordeeld welke van deze soorten in het projectgebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het projectgebied invasieve exoten voorkomen.

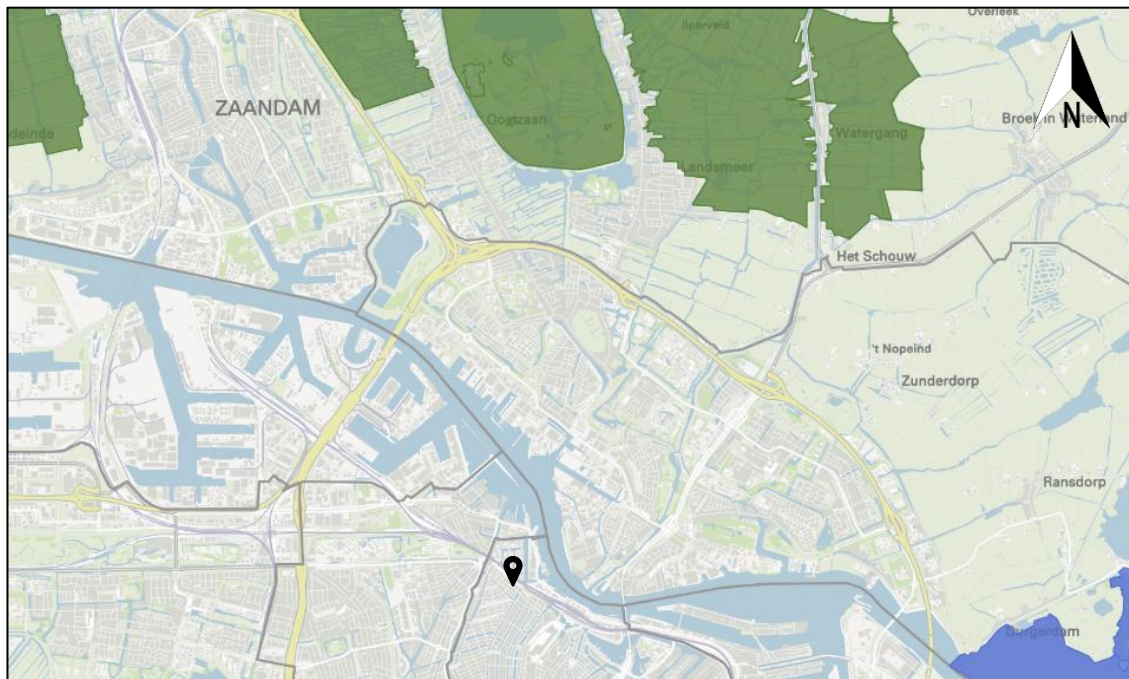
Het veldbezoek is uitgevoerd door een projectmedewerker ecologie bij Staro Natuur en Buitengebied, een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2025 in de ochtend, onder de volgende weersomstandigheden: helder, droog, windkracht 1 en circa 28 °C.

4 Gebiedsbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden en de effecten van de werkzaamheden op deze gebieden. Tevens wordt ingegaan op de gebieden die in gemeente Amsterdam worden beschermd; de hoofdgroenstructuur, de ecologische hoofdstructuur, hoofdbomenstructuur en de oppervlaktewaterlichamen van de Kaderrichtlijn Water.

4.1 Natura 2000-gebieden

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 5,8 kilometer afstand ten noorden van het projectgebied ligt, zie Figuur 3. Dit betreft het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Direct ten westen van IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske ligt Natura 2000-gebied Polder Westzaan. Ten oosten van het projectgebied ligt het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer op circa 6,3 kilometer afstand.

Figuur 3. Ligging projectgebied (zwarte pin) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (Gemeente Amsterdam, 2025)

Effectbeoordeling

Doordat het projectgebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, optische en mechanische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen werkzaamheden.

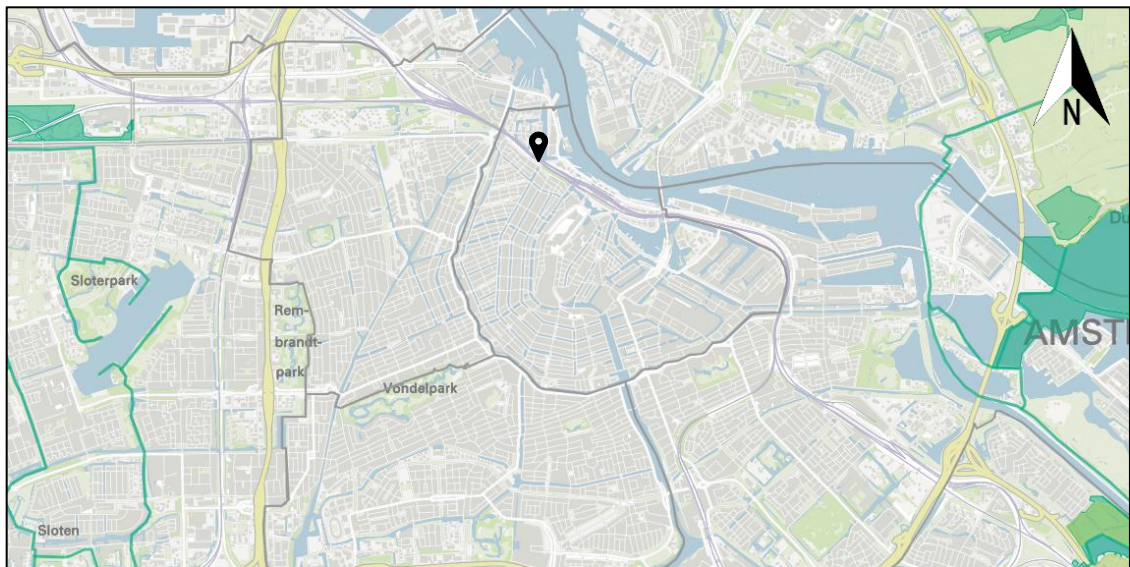
Vanwege de kleinschalige aard van het project en de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten door stikstofuitstoot niet aannemelijk. Echter, negatieve

effecten op Natura 2000-gebieden kunnen alleen worden uitgesloten middels een AERIUS-berekening

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden.

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het projectgebied geen deel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNN ligt op circa 4,7 kilometer ten westen van het projectgebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het projectgebied is weergegeven in Figuur 4.

Figuur 4. Ligging projectgebied (zwarte pin) ten opzichte van het NNN (groene vlakken) (Gemeente Amsterdam, 2025)

Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot het NNN. Gezien de relatief grote afstand tussen het projectgebied en het NNN en de kleinschalige aard van de voorgenomen werkzaamheden is het uit te sluiten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.3 Houtopstanden

De Omgevingswet heeft tot doel om houtopstanden te beschermen (Art. 4.35). De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven.

Beschermde houtopstanden moeten aan beide voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';
- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 1.000m² óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

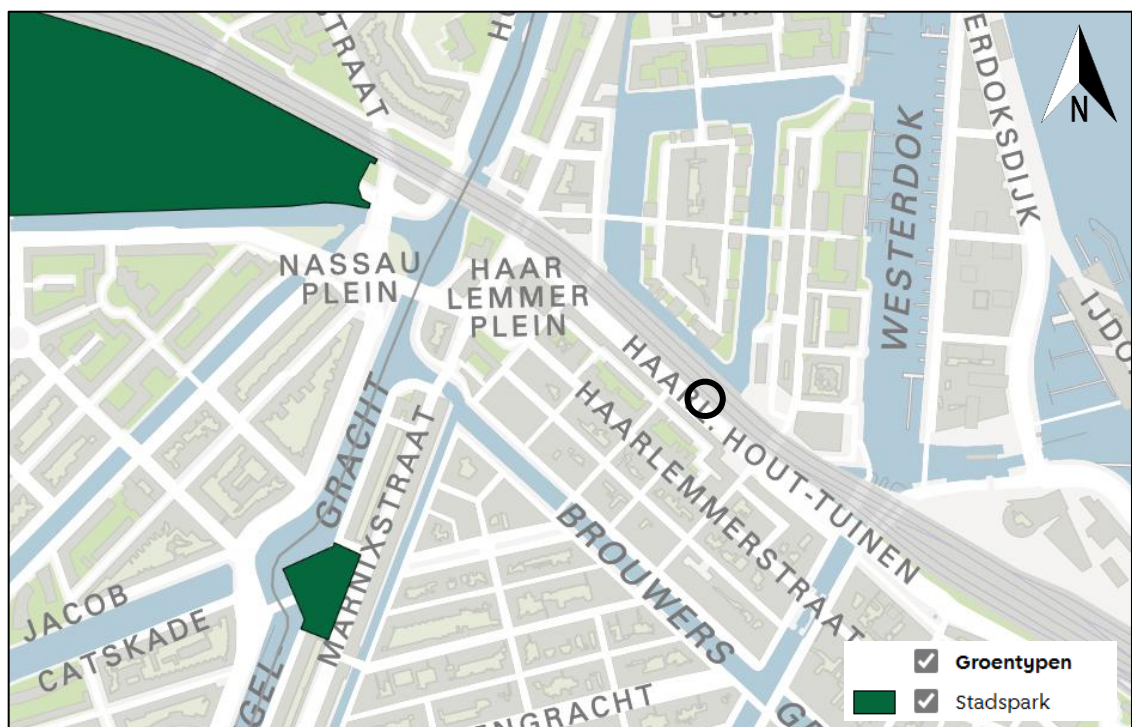
Indien bomen worden gekapt en de houtopstand voldoet aan deze voorwaarden dient een melding te worden ingediend bij het Omgevingsloket. Gedeputeerde Staten van de provincie is bevoegd gezag. Voor het kappen en vellen van een (een deel van een) houtopstand geldt een herplantplicht. Naast eisen vanuit de OW kan de provincie en de gemeente extra eisen

stellen ten aanzien van de kap en herplant. Ook zijn er scenario's waardoor de meldplicht en herplantplicht niet aan de orde zijn, zie bijlage 1.

Het projectgebied ligt binnen de bebouwde kom, derhalve zijn beschermde houtopstanden in het projectgebied niet aan de orde. Wel zijn er regels omtrent het kappen van bomen. Wel is voor het verwijderen van deze boom, met een omtrek van ≥ 31 cm op een hoogte van 130cm, een Omgevingsvergunning nodig.

4.4 Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat er verschillende hoofdgroenstructuren rondom het projectgebied liggen, zie Figuur 5. Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van de Hoofdgroenstructuur ligt op circa 460 meter afstand ten zuidwesten van het projectgebied. Dit betreft stadspark Eerste Marnixplantsoen. Op circa 470 meter afstand ten noordwesten van het projectgebied ligt stadspark Westerpark.

Figuur 5. Ligging projectgebied (zwart omcirkeld) ten opzichte van de Hoofdgroenstructuur (Gemeente Amsterdam, 2025)

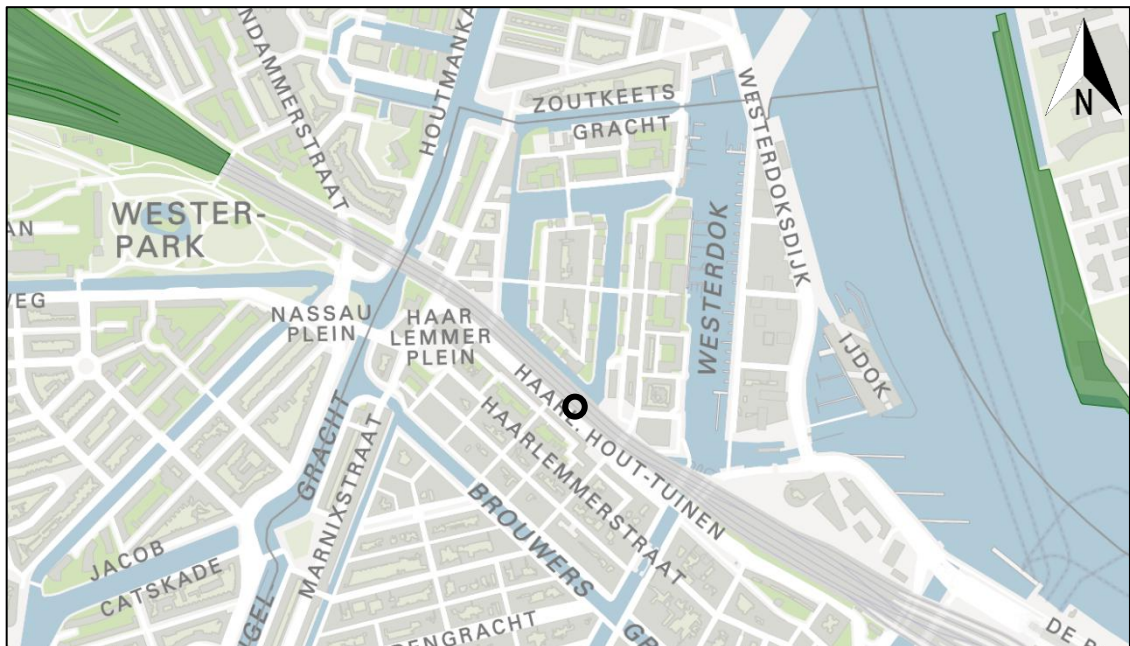
Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot de Hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam. Het is daarom uit te sluiten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de op de Hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam.

4.5 Ecologische structuur gemeente Amsterdam

De Ecologische structuur is bedoeld om de groene gebieden in Amsterdam met elkaar te verbinden. Plannen en projecten mogen niet leiden tot verzwakking van de ecologische structuur. Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het dichtstbijzijnde gebied dat deel

uitmaakt van de Ecologische structuur ligt op circa 730 meter afstand ten noordwesten van het projectgebied, zie Figuur 6.

Figuur 6. Ligging projectgebied (zwart omcirkeld) ten opzichte van de Ecologische structuur (groene vlakken) (Gemeente Amsterdam, 2025)

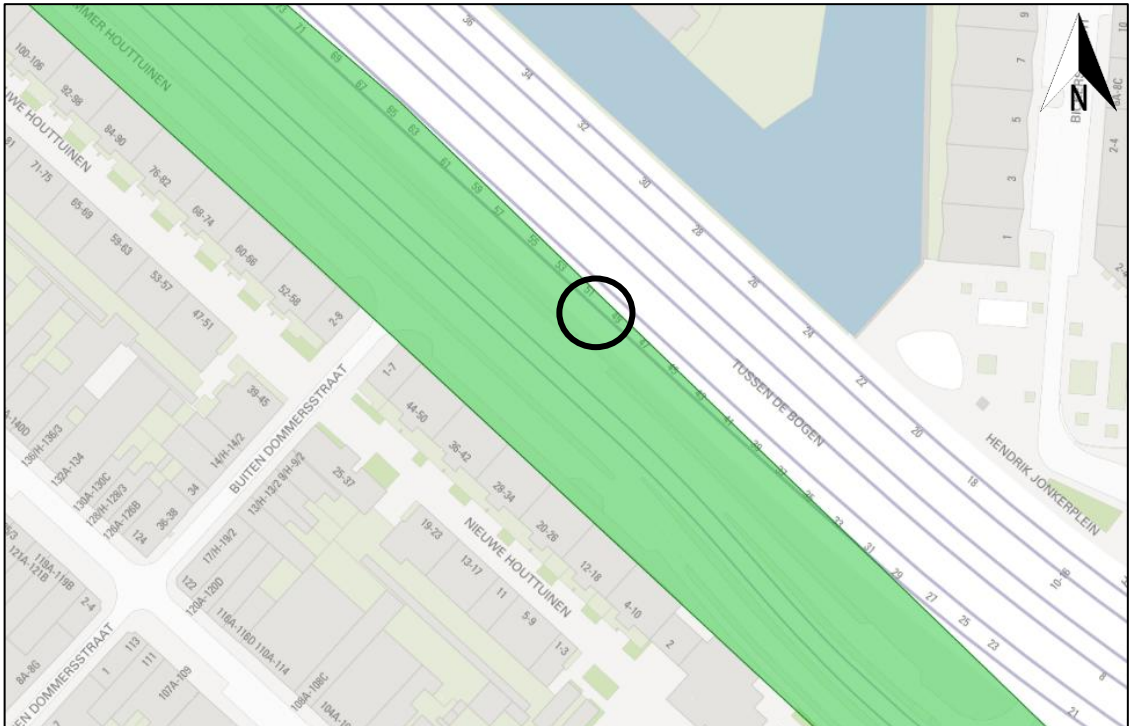
Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot de Ecologische structuur van gemeente Amsterdam. Het is daarom uit te sluiten dat de werkzaamheden een negatief effect hebben op de Ecologische structuur van gemeente Amsterdam. De werkzaamheden zorgen niet voor het ontstaan van knelpunten. Binnen het projectgebied zijn geen knelpunten aanwezig.

4.6 Hoofdbomenstructuur

Een beeldbepalende boombeplanting is een belangrijk onderdeel van de Amsterdamse openbare ruimte (Structuurvisie 2024, Gemeente Amsterdam). De continuïteit en samenhang in deze beplantingen maakt doorgaande routes en stedenbouwkundige lijnen herkenbaar en zorgt voor een aangename, groene omgeving. Voor de Hoofdbomenstructuur geldt een beleidsintentie voor herplant met een groeiplaatsverbetering. Deze bomenlijnen staan langs de hoofdnetten, waterwegen, dijken of historische verkavelingspatronen. Ze volgen recreatieve fietsroutes en ecologische verbindingen. Daarnaast zijn bijzondere of monumentale bomen op markante locaties (bomenpleinen) aangegeven.

Op de kaart 'Hoofdbomenstructuur' op maps.amsterdam staan de beeldbepalende boombeplantingen aangegeven waarvan de continuïteit op centraalstedelijk niveau belangrijk is. Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat de boom binnen het projectgebied onderdeel uitmaakt van een laan van de Hoofdbomenstructuur, zie Figuur 7.

Figuur 7. Ligging projectgebied (zwart omcirkeld) ten opzichte van de Hoofdbomenstructuur (groene vlakken)
(Gemeente Amsterdam, 2025)

Effectbeoordeling

Door de kap van boom met BoomID 1155202 gaat een boom binnen de Hoofdbomenstructuur verloren.

Mitigerende maatregelen

Voor de kap van de boom met BoomID 1155202 zal een vergunning aangevraagd moeten worden. Voorwaarden aan de herplant van bomen binnen de Hoofdbomenstructuur is opgenomen in het beleidskader Puccini en is weergegeven in onderstaand kader.

10.2.2. Randvoorwaarden voor bomen in de Hoofdbomenstructuur

- + Uitgangspunt is dat bestaande bomen en boomstructuren in de Hoofdbomenstructuur worden ingepast in (nieuwe) ontwerpen. Belangrijk hierbij is dat de bestaande groeiplaats en beworteling van de bomen in de Hoofdbomenstructuur intact blijven. Als dit niet haalbaar is wordt dit goed onderbouwd.
- + Voor de Hoofdbomenstructuur worden alleen bomen van de 1e grootte gebruikt zoals aangegeven in de best practice lijst in Handboek Groen.
- + Er worden ingerichte groeiplaatsen aangelegd waar bomen minimaal 50 jaar meegaan, de bomen beschikken over een doorwortelbaar volume variërend van minimaal 25m³ tot 40m³ per boom, waarbij gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke groeiruimte.
- + Bij aanplant of vervanging kiezen we in beginsel bomen met een stamomtrek van minimaal 25-30 cm, afhankelijk van de verkrijgbaarheid

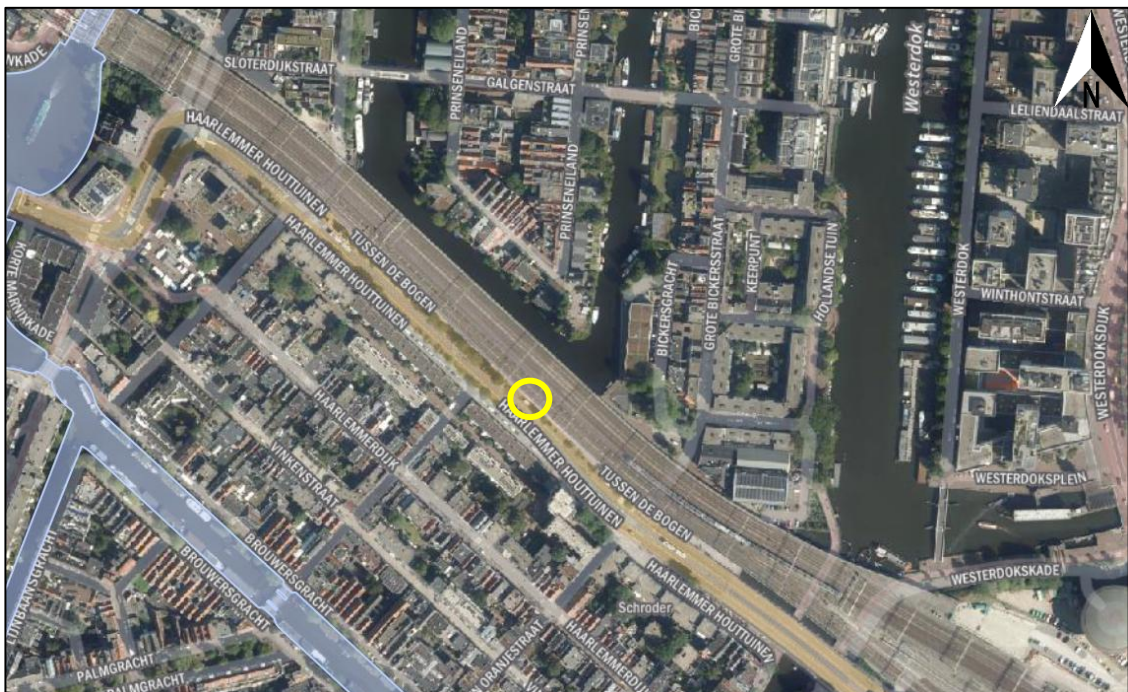
4.7 KRW Oppervlaktewaterlichamen

Alle Rijkswateren in Nederland zijn conform de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) aangewezen als oppervlaktewaterlichaam. De KRW is een Europese richtlijn over de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater en is ook in de Nederlandse Waterwet opgenomen. Al het water in Nederland moet in 2027 een goed leefgebied vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. En er moet redelijk eenvoudig drinkwater van te maken zijn. De KRW is ook in de Nederlandse Waterwet opgenomen.

Per waterlichaam zijn doelen voor een goede ecologische toestand en voor de chemische toestand van de oppervlaktewateren gedefinieerd. De KRW streeft een goed ecologisch en een goede chemische toestand voor alle oppervlaktewateren na.

Om aan de normen van de KRW te voldoen, moeten in Nederland nog veel maatregelen getroffen worden, zoals het herstellen van leefgebieden voor planten en dieren, blokkades voor vissen moeten worden verwijderd en het water moet weer schoon en gezond worden. De maatregelen bestaan onder andere uit het aanleggen van vistrappen, hermeanderen van beken en herstel van natuurlijke grondwaterstromen.

Het projectgebied bevat geen oppervlaktewater, waardoor KRW-oppervlaktewaterlichamen uitgesloten kunnen worden, zie Figuur 8. In de omgeving van de projectgebieden zijn wel diverse wateren aanwezig die aangewezen zijn als KRW-oppervlaktewaterlichamen. Door de afstand tot de KRW-oppervlaktewaterlichamen zijn indirecte effecten op de waterkwaliteit door bijvoorbeeld uitspoeling uit te sluiten.

Figuur 8. Ligging projectgebied (geel omcirkeld) ten opzichte van de KRW-oppervlaktewaterlichamen (blauwe vlakken) (PDOK, 2025).

5 Beschermde soorten

Dit hoofdstuk beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het projectgebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

5.1 Vaatplanten

Uit de gegevens van de NDFF (2025) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het projectgebied dreps, Kartuizer anjer, muurbloem, schubvaren en wilde ridderspoor (§11.2.4 Bal) zijn waargenomen. Binnen één kilometer van het projectgebied zijn de volgende soorten waargenomen die vallen onder de Amsterdamse beleidsoorten: brede wespenorchis, gele helmblom, ijzerhard, klimopbremraap, muurnavel, steenbreekvaren, stengelomvattend havikskruid, stinkende ballote, tongvaren, zwartsteel (alle ABS), heemst en rietorchis (beide ABS+).

- + Dreps is een zeldzame soort die verspreid over Nederland voorkomt. De soort groeit op zonnige, open plaatsen op matig droge, vrij kalkarme, matig voedselrijke, lichte grond in akkers, soms langs spoorwegen, braakliggende grond, wegranden, ruigten, ruderaal plaatsen en stortterreinen.
- + Kartuizer anjer is een zeer zeldzame plant die verspreid over Nederland voorkomt. De plant groeit op zonnige plaatsen op droge, vaak kalkhoudende grond in schrale graslanden, in bosschages langs bermen en dijken, en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen.
- + Muurbloem is een zeer zeldzame soort die verspreid over Nederland voorkomt. De plant groeit op muren die oud en sterk verweerd zijn en zijn gevoegd met kalkspecie. Ook komt de plant voor op rotsachtige plaatsen, rotswallen, klippen en afgravingen.
- + Schubvaren is een zeer zeldzame soort die voorkomt in stedelijke gebieden. De soort groeit op oude muren, rotsen en uit spleten van (kalk)stenen constructies.
- + Wilde ridderspoor is een zeer zeldzame soort die voorkomt in Limburg, het rivierengebied en enkele plekken verspreid over Nederland. De plant groeit op matig voedselrijke kalkhoudende zandige klei in wintergraanakkers en op ruderaal omgewerkte terreinen op kalkgrond.

Tijdens het veldbezoek zijn groot kaasjeskruid en bezemkruid aangetroffen in de boomspiegel rondom boom met BoomID 1155202. Bovengenoemde beschermde soorten zijn niet aangetroffen in het projectgebied. Het projectgebied bestaat enkel uit de te kappen iep en de omliggende boomspiegel. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor beschermde vaatplanten en Amsterdamse beleidsoorten geschikte habitats ontbreken binnen het projectgebied en dat beschermde soorten en Amsterdamse beleidsoorten niet zijn waargenomen. Het voorkomen van de beschermde vaatplanten en Amsterdamse beleidsoorten wordt op basis van deze argumenten en expert judgement uitgesloten binnen het projectgebied.

5.2 Vogels

Uit de gegevens van de NDFF (2025) blijkt dat de volgende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn waargenomen in de wijde omgeving van het projectgebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, en sperwer (alle §11.2.2 Bal).

Tijdens het veldbezoek zijn in het projectgebied geen vogels en geen nesten aangetroffen.

Voor bovenstaande soorten waarvan het nest jaarrond is beschermd is, is in het projectgebied geen geschikte nestgelegenheid aanwezig. De boom in het projectgebied is niet groot genoeg voor horsten, daarom ontbreken nesten voor boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek en sperwer. Voor grote gele kwikstaart ontbreekt de geschikte habitat met stromend water en oevers.

Ook gebouwen zoals huizen, stallen, grote bouwwerken ontbreken binnen het projectgebied waardoor geen nestgelegenheid aanwezig is voor gierzwaluw, huismus en slechtvalk. Wel ligt direct ten oosten van het projectgebied een spoorlijn met daaronder bebouwing. In de bebouwing zijn kieren aanwezig. Mogelijk bieden deze kieren geschikte nestgelegenheden voor huismus. Voor gierzwaluw en slechtvalk is geen geschikte nestgelegenheid aanwezig.

De boom binnen het projectgebied biedt wel geschikte nestgelegenheden voor algemene vogels en is geschikt als foerageergebied van vogels.

Effectbeoordeling

Bij het kappen van boom met BoomID 1155202 kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Tevens kunnen mogelijk nesten van huismus, aanwezig in de aangrenzende bebouwing, worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Als gevolg van het kappen van de boom wordt mogelijk foerageergebied van vogels vernietigd. Echter is de boom onderdeel van een bomenrij. De bomenrij ligt in de verharding en is daarom maar matig geschikt als foerageergebied. Tevens betreft het projectgebied slechts een klein oppervlak. In de directe omgeving van de boom zijn alternatieve bomen aanwezig die kunnen dienen als foerageergebied. Een stuk ten noorden van het projectgebied ligt het Westerpark. Derhalve is in omgeving van het projectgebied voldoende alternatief en beter geschikt foerageergebied aanwezig.

Mitigerende maatregelen

Het kappen van de boom met BoomID 1155202 dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. De beoogde werkzaamheden zijn gepland buiten het broedseizoen van vogels.

5.3 Vleermuizen

Uit de gegevens van de NDFF (2025) en de Zoogdiervereniging (2025) blijkt dat de soorten baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis (alle §11.2.3 Bal) voorkomen in de wijde omgeving van het projectgebied.

Het projectgebied betreft enkel de boom met BoomID 1155202 en de daaromheen liggende boomspiegel. In de boom zijn geen holtes, loshangende schors of geschikte openingen aanwezig. Derhalve ontbreken binnen het projectgebied mogelijke verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten.

Gebouwen ontbreken binnen het projectgebied waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten kunnen worden uitgesloten. Wel ligt de boom dicht bij de spoorlijn en de daaronder gelegen bebouwing van Tussen de Bogen. In de bebouwing zijn mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig tussen de spleten in het beton, zie Foto 5.

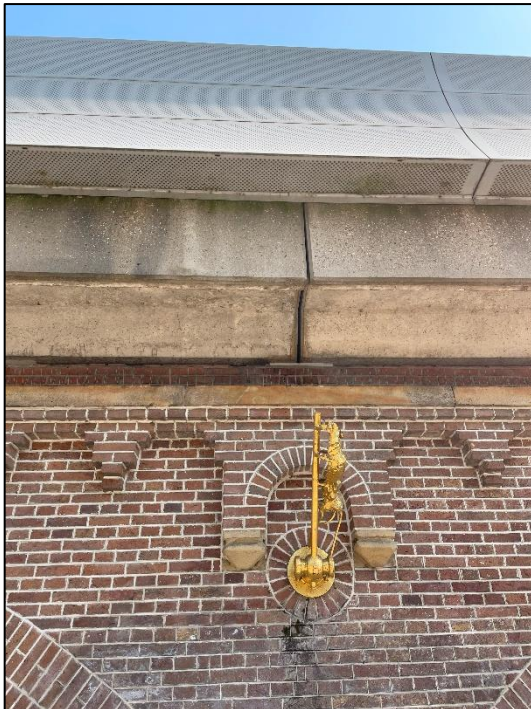

Foto 5. Spleten in beton, geschikt als mogelijke verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

De boom met BoomID 1155202 is onderdeel van een bomenlaan. De bomenlaan verbindt echter geen groenstructuren met elkaar en eindigt iets ten zuiden van het projectgebied, ter hoogte van Tussen de Bogen 23. Op basis hiervan is deze bomenlaan niet geschikt als essentiële vliegroute voor vleermuizen.

Deze bomenlaan kan mogelijk wel worden gebruikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Effectbeoordeling

Binnen het projectgebied ontbreekt het aan geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Derhalve heeft het kappen van boom 1155202 geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Tevens heeft het kappen van de boom geen negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen, gezien er maar één boom gekapt wordt van de gehele bomenlaan blijft er in de omgeving van het projectgebied voldoende foerageergebied beschikbaar.

Wel kan verstoring van verblijfplaatsen in omliggende bebouwing en foeragerende vleermuizen binnen het projectgebied plaatsvinden door gebruik van (extra) kunstlicht bij uitvoering van de werkzaamheden.

Mitigerende maatregelen

Een negatief effect op verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen tijdens de werkzaamheden door gebruik van extra kunstlicht dient te worden voorkomen. Door de werkzaamheden overdag uit te voeren zonder extra verlichting zal geen verstoring van vleermuizen door kunstlicht plaatsvinden. Indien er 's avonds of in de schemering moet worden gewerkt, dan dient aangepaste verlichting te worden gebruikt met afgeschermd armatuur en een lichtbron met lichtwarmte <2700K en golflengte >540 nm.

5.4 Marterachtigen

Uit gegevens van Broekhuizen et al. (2016), Zoogdiervereniging (2025) en NDFF (2025) blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het projectgebied de volgende soorten zijn waargenomen: boommarter, bunzing en wezel (§11.2.4 Bal). Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het projectgebied zijn hermelijn en steenmarter (§11.2.4 Bal) waargenomen.

Marterachtigen komen voor in allerlei habitats, variërend van bossen tot open landschappen, maar ook in dorpen en steden. Het leefgebied van marterachtigen hangt zeer sterk samen met de aanwezigheid van voldoende prooidieren en dekking.

Kleine marterachtigen en boommarter staan bekend om hun schuwe aard. Het projectgebied ligt aan een drukke straat. Tevens bestaat het projectgebied enkel uit één boom en de boomspiegel daaromheen. Door het ontbreken van dekking binnen het projectgebied wordt het voorkomen van kleine marterachtigen en boommarter binnen het projectgebied uitgesloten. Steenmarter is minder schuw, maar ook steenmarter is afhankelijk van dekkingbiedende vegetatie, boomholtes, takkenhopen en dichte struwelen. Derhalve kan ook steenmarter wordt ook het voorkomen van steenmarter binnen het projectgebied uitgesloten.

5.5 Overige zoogdieren

Uit gegevens van Broekhuizen et al. (2016), Zoogdiervereniging (2025) en NDFF (2025) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het projectgebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizen, egel, haas, konijn en vos (alle §11.2.4 Bal). Op een afstand van één tot twee kilometer van het projectgebied zijn damhert en ree (beide §11.2.4) Bal waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het projectgebied is eekhoorn (§11.2.4) waargenomen.

Het projectgebied bestaan enkel uit boom met BoomID 1155202 en de omliggende boomspiegel. Mogelijk de boomspiegel rondom de boom onderdeel van het leefgebied van algemene spits-, woel- en ware muizen.

Het projectgebied bestaat enkel uit één boom en de daaromheen liggende boomspiegel. Binnen het projectgebied ontbreekt geschikte dekkingbiedende vegetatie voor egel. Gezien het ontbreken van groenstructuren met dekking binnen het projectgebied en de ligging van het projectgebied in het centrum van Amsterdam tussen een drukke weg en het spoor ontbreekt tevens geschikt habitat voor konijn, haas, vos, ree en damhert.

Eekhoorns gebruiken lijnvormige structuren van bomen als nestlocatie en migratieroute. De boom is onderdeel van een bomenlaan. Deze bomenlaan bestaat uit iepen. Dit zijn geen geschikte voedselbomen voor eekhoorn. Eekhoorn gebruikt bomenlanen om zich te migreren, echter verbindt de bomenlaan waarin het projectgebied zich bevindt geen groenstructuren met elkaar en stopt de bomenlaan iets ten zuiden van het projectgebied. Op basis van bovenstaande argumenten wordt het voorkomen van eekhoorn binnen het projectgebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Als gevolg van het weghalen van de boom inclusief boomwortels kunnen mogelijk verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizen worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten geldt in provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van het Bal onderdeel van de Omgevingswet. Wel is er een meldingsplicht, de melding dient digitaal ingediend te worden bij ODNHN. Ook gelden de zorgplichten, zie kader in hoofdstuk 1. In het kader van zorgplicht dienen de graafwerkzaamheden rondom de boomwortels rustig in één richting uitgevoerd te worden.

5.6 Vlinders

Uit de gegevens van de NDFF (2025), de Vlinderstichting (2025) en Bos et al. (2006) blijkt dat binnen één kilometer van het projectgebied grote vos en iepenpage (beide §11.2.4 Bal) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer afstand van het projectgebied zijn teunisbloempijlstaart (§11.2.3 Bal) en grote weerschijnvlinder (§11.2.4 Bal) waargenomen. Tevens komt binnen één kilometer de Amsterdamse beleidssoort bruin blauwtje voor.

- + Grote vos is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten.
- + Grote weerschijnvlinder is een tot voor kort zeldzame (nu een niet bedreigde) standvlinder die voorkomt in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant van deze soort is vooral boswilg, soms grauwe wilg.

- + Iepenpage is een zeldzame soort die op verschillende locaties in Nederland voorkomt bij iepen in bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. De waardplanten van deze soort zijn diverse iepen zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars.
- + Teunisbloempijlstaart is een zeldzame soort die voorkomt in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.
- + Bruin blauwtje is een vrij schaarse standvlinder die voorkomt in een afwisseling van begroeide terreinen (schrale, kruidenrijke, kalkgraslanden) en open, zandige grond. De waardplanten betreffen diverse soorten ooievaarsbek, met name kleine ooievaarsbek en gewone reigersbek.

Het projectgebied bestaat enkel uit één boom en de boomspiegel rondom deze boom. Het betreft een iep. Derhalve ontbreekt binnen het projectgebied het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor grote weerschijnvlinder.

Grote vos heeft een zwervend bestaan en legt grote afstanden af. Grote vos is de afgelopen 10 jaar niet waargenomen binnen het projectgebied en komt schaars voor binnen 5 km van het projectgebied. Het voorkomen van voortplantingshabitat van grot vos binnen het projectgebied is derhalve uitgesloten.

In de boomspiegel rondom de boom is zeer weinig vegetatie aanwezig. Het ontbreekt aan teunisbloem, wilgenroosje, bastaardwederik, kattenstaart, kleine ooievaarsbek en gewone reigersbek binnen het projectgebied. Dus geschikte waardplanten voor teunisbloempijlstaart en bruin blauwtje ontbreken.

De iep is wel een geschikte waardboom voor iepenpage en mogelijk biedt is de iep voortplantingshabitat van deze soort.

Effectanalyse

Bij de kap van de iep binnen het projectgebied kan mogelijk voortplantingshabitat van iepenpage worden vernietigd. Dit is in strijd met de Omgevingswet.

Mitigerende maatregelen

De gemeente Amsterdam beschikt over een ontheffing iepenpage (ODNHN, 2023). Onder deze ontheffing geldt een herplantplicht. Hierbij geldt dat er voor elk te kappen iep een houtopstand van iep wordt herplant die vergelijkbaar is met de gevelde houtopstand. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen.

5.7 Libellen

Uit de gegevens van de NDFF (2025) de Vlinderstichting (2025) en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2002) blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het projectgebied sierlijke witsnuitlibel (§11.2.3 Bal) is waargenomen.

- + Sierlijke witsnuitlibel is een zeer zeldzame libel die voorkomt in de buurt van schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen. Er zit een populatie in de Weerribben. Echter, sinds 2018 is de sierlijke witsnuitlibel op veel nieuwe plekken in Nederland gevonden.

Binnen het projectgebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van voortplantingshabitat van (beschermde) libellen in het projectgebied is uitgesloten.

5.8 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF (2025) en EIS Nederland (2025) komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het projectgebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het projectgebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§11.2.4 Bal) komt voor in (oude) eikenbossen.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §11.2.3 Bal) zijn afhankelijk van oude of holle vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout.
- + De beschermde waterkever gestreepte waterroofkever (§11.2.3 Bal) is voor het voorkomen afhankelijk van sloten en kanalen met helder water, zeer spaarzame of afwezige drijvende en onderwatervegetatie en komt vooral voor in laagveengebieden. De brede geelgerande waterroofkever (§11.2.3 Bal) komt in Nederland alleen voor in enkele vennen in Drenthe met helder water, blad op de bodem en de aanwezigheid van grote kokerjuffers.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§11.2.3 Bal) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§11.2.3 Bal) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland.

Bovenstaande habitats komen in het projectgebied niet voor. De aanwezigheid van deze soorten is derhalve uitgesloten.

5.9 Amfibieën

Uit de gegevens van RAVON (2025), de NDFF (2025) en Creemers & Van Delft (2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het projectgebied bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (§11.2.4 Bal) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het projectgebied is rugstreeppad (§11.2.3 Bal) waargenomen.

Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn algemene en niet-kritische soorten, ze hebben geen uitgesproken voorkeur voor specifiek land-, overwinterings- of voortplantingshabitat en kunnen in een grote variatie aan leefgebieden voorkomen waaronder dorpen en steden.

- + Rugstreeppad overwintert op het land in muizenholletjes, onder tegels, pellets en rommel, ook ingegraven in zand. Het is een pionierssoort van hoog dynamische gebieden en komt onder andere voor in duinen en ruderaal terreinen op zonnige plekken met weinig vegetatie. Rugstreeppad overwintert 60 tot 180 cm diep.

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Het projectgebied is ook niet geschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Binnen of in de omgeving van het projectgebied zijn geen plaatsen aanwezig waar individuen zich kunnen verschuilen. Voor rugstreeppad ontbreekt tevens de juiste habitat van dynamische gebieden en ruderaal terreinen. Het voorkomen van amfibieën binnen het projectgebied is daarom uitgesloten.

5.10 Reptielen

Uit gegevens van RAVON (2025), de NDFF (2025) en Creemers & Van Delft (2009) blijkt dat binnen twee kilometer afstand van het projectgebied geen beschermde reptielen zijn waargenomen.

Het ontbreekt binnen het projectgebied aan geschikt habitat voor deze en andere reptielen. Deze soorten komen met name voor in bossen, heiden, veengebieden en uiterwaarden. Het voorkomen van beschermde reptielensoorten in het projectgebied is derhalve uit te sluiten.

5.11 Vissen

Uit de gegevens van Kranenbarg et al. (2022), RAVON (2025) en de NDFF (2025) blijkt dat in de omgeving van het projectgebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het projectgebied uit te sluiten.

5.12 Rode Lijst-soorten

Uit gegevens van de NDFF (2025) blijkt dat binnen 500 meter van het projectgebied verschillende Rode Lijst-soorten zijn waargenomen: de planten beemdkroon, blauw walstro, bolderik, dubbelloof, Engels gras, gegroefde veldsla, gipskruid, gladde ereprijs, karwij, korenbloem, kranssalie, malrove, Oosterse morgenster, ruige rupsklaver, selderij, steenanjer, torenkruid, veldsalie, wilde kievitsbloem, wildemanskruid, zacht vetkruid en zomerklokje; de insecten blauwzwarte houtbij, grote koekoekshommel, hommelmallota, Leptocerus en Limnephilus; de vogels boerenwaluw, gele kwikstaart, grote mantelmeeuw, kwak, middelste zaagbek, slobeend, smient, torenvalk, oeverloper, visdief, watersnip en zwarte mees; de schimmels en korstmossen iepenbuisjeszwam, Oosters schildmos, paarssteelschijnridderzwam en stergranietmos; en de vis spiering.

Het projectgebied bestaat enkel uit één boom en de daaromheen liggende boomspiegel. De boomspiegel is klein en hier is weinig vegetatie aanwezig, waardoor groeiplaatsen van Rode Lijst-soorten vaatplanten ontbreken.

Binnen het projectgebied ontbreekt het aan water waardoor geschikt voortplantingshabitat van Leptocerus en Limnephilus ontbreekt. Tevens ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor spiering. Ook voor schimmel en korstmos paarssteelschijnridderzwam en stergranietmos ontbreekt geschikt habitat binnen het projectgebied.

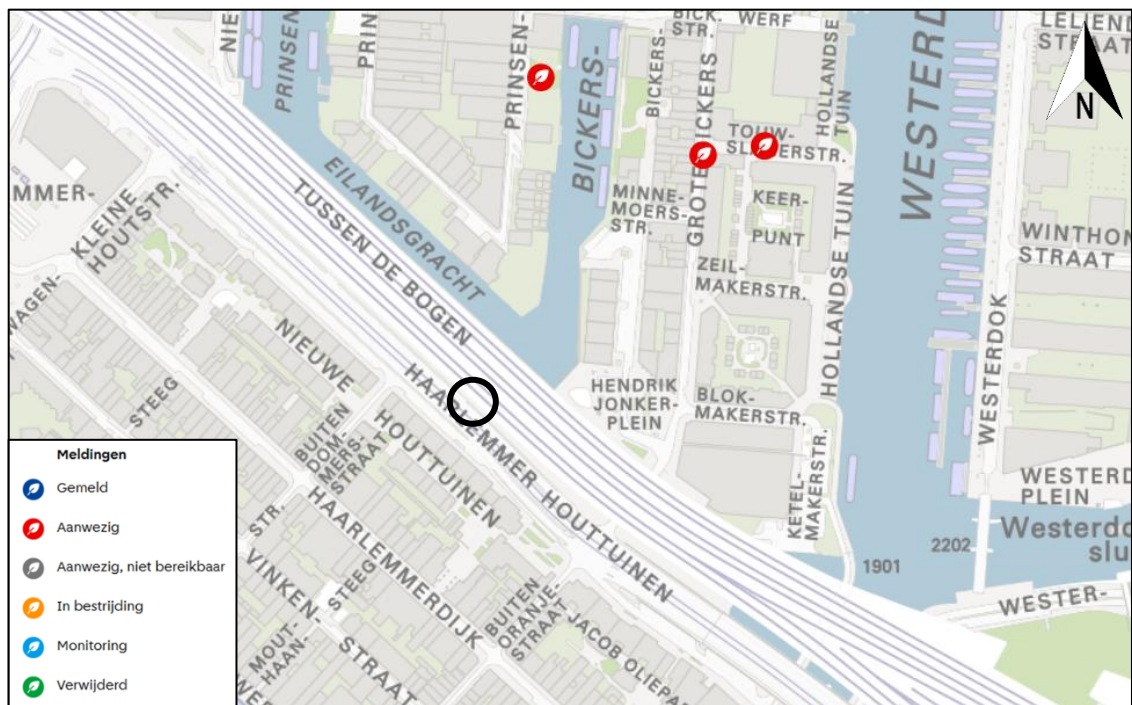
Voor Rode Lijst-soorten vogels boerenzwaluw, gele kwikstaart, grote mantelmeeuw, kwak, middelste zaagbek, slobbeend, smient, tovervalk, oeverloper, visdief, watersnip en zwarte mees ontbreekt geschikt habitat van wateren, akkers, cultuurlandschappen of bossen binnen het projectgebied.

De boom binnen het projectgebied betreft een iep. Deze iep biedt wel geschikte groeiplaatsen voor iepenbuisjeszwam. Echter is tijdens het veldbezoek geen iepenbuisjeszwam waargenomen op de boom. Derhalve wordt het voorkomen van iepenbuisjeszwam binnen het projectgebied uitgesloten.

6 Risicosoorten

6.1 Aziatische duizendknopen

In het projectgebied is geen Aziatische duizendknoop aangetroffen. Door de werkzaamheden uit te voeren met schoon materiaal, materieel en schone grond wordt het verspreiden van invasieve exoten, zoals duizendknopen, naar het projectgebied voorkomen.

Figuur 9. Ligging projectgebied (zwart omcirkeld) ten opzichte van bekende groei locaties Aziatische duizendknopen (maps.amsterdam, 2025).

6.2 Overige invasieve planten

Binnen het projectgebied zijn geen overige invasieve planten aangetroffen.

6.3 Dieren

Binnen het projectgebied zijn geen risicosoorten dieren aangetroffen.

7 Natuurinclusieve maatregelen

Diverse kansen zijn aanwezig om de ecologische waarde van de toekomstige situatie van het projectgebied te verbeteren:

Na het kappen van de boom met BoomID 1155202 en het planten van een nieuwe boom kan de boomspiegel binnen het projectgebied worden ingezaaid of beplant, wat resulteert in een bloemrijke boomspiegel. Door de boomspiegel te beplanten wordt de bodemstructuur verbeterd en krijgt de nieuwe boom meer water. De boomspiegel kan door buurtbewoners worden geadopteerd, beplant en in gebruik genomen worden.

Wanneer de nieuwe boom in het projectgebied van voldoende formaat is kan aan deze boom een vleermuiskast worden opgehangen. Deze kan gebruikt worden als verblijfplaats van diverse soorten vleermuizen. De kast dient opgehangen te worden zodat deze niet beschadigd wordt door bijvoorbeeld straatlantaarns.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Beschermde gebieden

Gezien de kleinschalige aard van de voorgenomen werkzaamheden en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (5,8 kilometer) is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Vanwege de kleinschalige aard van het project en de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten door stikstofuitstoot niet aannemelijk. Echter, negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen alleen worden uitgesloten middels een AERIUS-berekening.

Ten aanzien van het NNN hebben de voorgenomen werkzaamheden geen negatief effect tot gevolg op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Het projectgebied ligt buiten de bebouwde kom van Amsterdam. Derhalve zijn beschermde houtopstanden in het projectgebied niet aan de orde. Wel is voor het kappen deze boom met een omtrek van ≥ 31 cm op een hoogte van 130 cm een Omgevingsvergunning nodig.

Het projectgebied ligt buiten de Hoofdgroenstructuur en de Ecologische structuur van de Gemeente Amsterdam. Op basis hiervan zijn negatieve effecten aan de Hoofdgroenstructuur en de Ecologische structuur uit te sluiten. Binnen het projectgebied zijn geen knelpunten aanwezig.

Door de kap van boom met BoomID 1155202 gaat een boom binnen de Hoofdbomenstructuur verloren. Voor de kap van deze boom dient een Omgevingsvergunning aangevraagd te worden. Voorwaarden aan de herplant van bomen binnen de Hoofdbomenstructuur is opgenomen in het beleidskader Puccini.

Binnen het projectgebied is geen water aanwezig. De voorgenomen werkzaamheden tevens hebben geen negatief effect op de KRW-oppervlaktewateren in de omgeving van het projectgebied.

8.2 Beschermde soorten

In het projectgebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving, onderdeel van de OW. Het is uit te sluiten dat in het projectgebied beschermde flora, marterachtigen, libellen, kevers, weekdieren, amfibieën, reptielen, vissen, Rode Lijst-soorten en Amsterdamse Beleidssoorten voorkomen. Wel gelden voor alle aanwezige soorten in het projectgebied de zorgplichten, zie kader in hoofdstuk 1. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied.

Soorten van paragraaf 11.2.2 van het Bal

De boom met BoomID 1155202 binnen het projectgebied biedt geschikte nestgelegenheden voor algemene vogels. Tevens biedt de bebouwing ten oosten van het projectgebied geschikte nestgelegenen voor huismus.

Om verstoring van vogels in en rondom het projectgebied te voorkomen dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Dit komt overeen met de geplande uitvoeringsperiode van de voorgenomen werkzaamheden.

De boom binnen het projectgebied is tevens geschikt als foerageergebied voor vogels. Als gevolg van het kappen van deze boom wordt foerageergebied vernietigd. Echter is in de omgeving van het projectgebied voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar.

Soorten van paragraaf 11.2.3 van het BaI

Het kappen van de boom binnen het projectgebied heeft mogelijk negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Echter is in de omgeving van het projectgebied voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar. Wel kan verstoring plaatsvinden van verblijfplaatsen van vleermuizen in de omliggende bebouwing, van foeragerende en overvliegende vleermuizen door het gebruik van extra kunstlicht. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden overdag uit te voeren of gebruik te maken van vleermuisvriendelijke verlichting.

Soorten van paragraaf 11.2.4 van het BaI

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden binnen het projectgebied kunnen mogelijk verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizen worden vernietigd en individuen worden gedood. Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten geldt in provincie Noord-Holland een vrijstelling. In het kader van zorgplicht dienen de voorgenomen werkzaamheden rustig in één richting uitgevoerd te worden.

De boom binnen het projectgebied betreft een iep. Bij de kap van de iep kan mogelijk voortplantingshabitat van iepenpage worden vernietigd. De Gemeente Amsterdam beschikt over een ontheffing iepenpage. Onder deze ontheffing geldt een herplantplicht. Voor de te kappen iep dient een iep herplant te worden die vergelijkbaar is. De werkwijze dient opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied.

Soort(groep)	Bescherming	Functie projectgebied	Mogelijk effect	Vergunning nodig	Maatregelen
Vogels	§11.2.2 BaI (wel/niet jaarrond beschermd nest)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Boom kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Vogels	§11.2.2 BaI	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§11.2.3 BaI	Verblijfplaatsen in omliggende bebouwing, Foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Maatregelen nemen tegen verstoring door licht
Algemene spits-, woel- en ware muizen	§11.2.4 BaI	(Onderdeel van) Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Melden bij ODNHN, i.v.m. zorgplicht en graafwerkzaamheden rondom de boomwortels rustig één kant op werken

Soort(groep)	Bescherming	Functie projectgebied	Mogelijk effect	Vergunning nodig	Maatregelen
Iepenpage	§11.2.4 Bal	Voortplantings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Werken volgens ontheffing iepenpage

8.3 Maatregelen

De ontwikkelingen in het projectgebied leiden mogelijk tot een overtreding van de Omgevingswet. Voor vogels, vleermuizen, algemene spits-, woel- en ware muizen en iepenpage kan dit voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen.

Mitigerende maatregelen

- + Werkzaamheden te allen tijde rustig in één richting uitvoeren zodat individuen kunnen vluchten.
- + Bij het kappen van de iep dient gewerkt te worden volgens de ontheffing iepenpage. Hieronder valt onder andere een herplantplicht.
- + Het kappen van de boom met BoomID 1155202 dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van vogels, tussen 31 juli en 15 maart en wanneer geen broedgeval aanwezig is. De planning van de voorgenomen werkzaamheden valt buiten de broedperiode.
- + Verstoring van vleermuizen door extra lichtgebruik dient voorkomen te worden. Dit kan door overdag te werken zonder verlichting, of 's avonds en 's nachts te werken met aangepaste verlichting met afgeschermd armatuur en een lichtbron met lichtwarmte <2700K en golflengte >540 nm.
- + De werkzaamheden dienen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol.

Nader onderzoek

- + Middels een AERIUS-berekening kan worden uitgerekend of de plannen een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden met betrekking tot stikstofuitstoot.

Vervolgstappen

- + Voor het kappen van de boom dient een Omgevingsvergunning aangevraagd te worden.
- + Voor het herplanten van een boom binnen de Hoofdbomenstructuur dienen de 'Randvoorwaarden voor bomen in de Hoofdbomenstructuur' aangehouden te worden zoals opgenomen in het beleidskader Puccini.

8.4 Risicosoorten

In het projectgebied zijn geen invasieve plantensoorten aangetroffen. Door de werkzaamheden uit te voeren met schoon materieel en schone grond wordt het verspreiden van invasieve exoten naar het projectgebied voorkomen.

8.5 Natuurinclusieve maatregelen

Diverse kansen zijn aanwezig om de ecologische waarde van de toekomstige situatie van het projectgebied te verbeteren, waaronder het aanplanten van een bloemrijke boomspiegel en het plaatsen van een vleermuiskast.

Bronnen

Literatuur

- + Bos F., Bosveld, M., Groenendijk, D., van Swaay, C., Wynhoff, I., & De Vlinderstichting. (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)* (Nederlandse Fauna 7). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.
- + Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C., & Zoogdiervereniging. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Natuur van Nederland 12). J. van Tol (Naturalis Biodiversity Center), R. Kleukers (EIS kenniscentrum insecten en andere ongewervelden) & B. van der Hoorn (Naturalis Biodiversity Center)
- + Creemers, R.C.M., van Delft, J.J.C.W., & RAVON. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland* (Nederlandse Fauna 9). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey Nederland.
- + Kranenbarg, J., Herder, J.E., van Emmerik, W.A.M., Groen, M. (2022). *Visatlas van Nederland*. RAVON, Sportvisserij Nederland, Noordboek.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. (2002). *De Nederlandse libellen (Odonata)* (Nederlandse Fauna 4). J. Krikken (Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis).

Internet

- + Bij12. (2025). *Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming*. www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming
- + De NDFF Verspreidingsatlas. (2025). *NDFF Verspreidingsatlas*. www.verspreidingsatlas.nl
- + De Vlinderstichting. (2025). *De Vlinderstichting*. www.vlinderstichting.nl
- + EIS Kenniscentrum insecten en andere ongewervelden. (2025). *EIS kenniscentrum*. www.eis-nederland.nl
- + Gemeente Amsterdam. (2025). *Interactieve kaarten*. <https://maps.amsterdam.nl/>
- + Gemeente Amsterdam. (2023). *Ontheffing en activiteitenplan iepenpage*. <https://openresearch.amsterdam.nl/page/102146/ontheffing-en-activiteitenplan-iepenpage>
- + Observation International. (2025). *Waarneming.nl*. www.waarneming.nl
- + PDOK. (2025). PDOK Viewer. <https://app.pdok.nl/viewer/#x=160000.00&y=455000.00&z=3.0000&background=BRT-A%20standaard&layers=>
- + RAVON. (2025). *RAVON*. www.ravon.nl
- + Stichting NDFF. (2025). Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 14 augustus 2025 van www.ndff-ecogrid.nl
- + Zoogdiervereniging. (2025). *Zoogdiervereniging*. www.zoogdiervereniging.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Omgevingswet

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2024 geregeld in de Omgevingswet. Deze wet regelt de bescherming van de fysieke omgeving, en daaronder vallen beschermde natuurgebieden, leefgebieden van beschermde soorten en houtopstanden. Deze wet combineert een groot aantal wetten, waaronder de Wet natuurbescherming die sinds 2017 van kracht was. De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland is geconcretiseerd in de omgevingsverordeningen van de provincies.

Zorgplicht voor eenieder Art. 1.6 van OW

Eenieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat diens activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten, als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.

Specifieke zorgplichten: Art. 11.6, 11.27 en 11.116 van BaI

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefgebieden/habitats, Natura 2000- gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, en houtopstanden kent de Omgevingswet een specifieke zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor het behoud van beschermde natuurwaarden. Deze worden behandeld in onderstaande kopjes.

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Omgevingswet dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan middels een vergunning; het 'nee, tenzij-principe'. De Omgevingswet kent de volgende drie categorieën beschermde soorten (zie tabel 1):

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vergunning voor het overtreden van de verboden. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden

verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een vergunning moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + De activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een vergunning worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 §11.2.2 Bal	Categorie 2 §11.2.3 Bal	Categorie 3 §11.2.4 Bal
Art 11.37 Lid 1 a Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 11.46 Lid 1 a Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 11.54 Lid 1 a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 11.37 Lid 1 b Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 11.46 Lid 1 b Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Art 11.54 Lid 1 b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 11.37 Lid 1 c Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 11.46 Lid 1 c Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Art 11.54 Lid 1 c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen
Art 11.37 Lid 3 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 11.46 Lid 1 d Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	
	Art 11.46 Lid 1 e Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	

Specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten

Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten.

Degene die een activiteit verricht (flora- en fauna-activiteit) en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de natuurbescherming is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;

- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De zorgplicht houdt ook in dat voorafgaand aan een flora- en fauna-activiteit onderzoek gedaan moet worden naar het voorkomen van beschermde soorten, inclusief Rode Lijst-soorten. Als negatieve effecten op deze soorten niet uitgesloten kunnen worden dient nagegaan te worden welke effecten kunnen optreden. Preventieve maatregelen dienen te worden genomen en gecontroleerd of deze het beoogde effect hebben. Als dit niet het geval is dienen passende herstelmaatregelen te worden getroffen. Naast bovengenoemde verplichtingen is men ook verplicht om bij dieren onnodig lijden te voorkomen.

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn bestaan uit soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke soorten en hun leefgebied. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk.

In Nederland is de bescherming van de Natura 2000-gebieden verankerd in de Omgevingswet. De Europese verplichtingen tot gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

Bij Natura 2000-gebieden vormen de instandhoudingsdoelstellingen die voor een gebied in een aanwijzingsbesluit zijn geformuleerd een belangrijk aanknopingspunt voor de bescherming van de habitattypen en habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten in een gebied. De wet bepaalt dat activiteiten die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Dergelijke activiteiten heten Natura 2000-activiteiten en behelzen het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht voor Natura 2000-activiteiten

Degeene die een activiteit verricht (Natura 2000-activiteit) en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de natuurbescherming en het beschermen van landschappelijke waarden, is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De zorgplicht houdt ook in dat voorafgaand aan een Natura 2000-activiteit onderzoek gedaan moet worden naar de instandhoudingsdoelstellingen, leefgebieden en habitats.

Indien een Natura 2000-activiteit verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied veroorzaakt, kan het bevoegd gezag (Minister voor natuur en stikstof) een maatwerkvoorschrift stellen of beslissen op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen. Dit geldt ook voor bijzondere nationale natuurgebieden.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen gemiddeld genomen meer soorten planten en dieren leven. Het Natuurnetwerk Nederland is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de realisatie van het NNN.

Het Rijk heeft de bescherming van het NNN vastgelegd in de Omgevingswet en het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Provincies moeten op grond van het BKL het NNN aanwijzen en begrenzen in provinciale verordeningen. In deze verordeningen moeten ook de regels en wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden zijn vastgelegd.

Het doel van de planologische bescherming van het NNN is om het netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn.

De bescherming van het NNN vindt plaats door het 'nee, tenzij-principe'. Dit houdt in dat een project binnen het natuurnetwerk Nederland geen nadelige gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk, tenzij verzekerd is dat deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

Houtopstanden

De Omgevingswet heeft tot doel om houtopstanden (bos, bomenlanen, houtwallen, struikhagen en dergelijke) te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat het areaal houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Zodra in het kader van ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden verwijderd worden, moet het worden herplant.

Houtopstand: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.

Vellen: rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

Herbeplanten: door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging of op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand.

De bescherming geldt niet voor de volgende houtopstanden:

- + Houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap (de gemeente moet in het omgevingsplan de bebouwingscontour houtkap aanwijzen (artikel 5.165b uit BKL)). Dat komt er ongeveer op neer dat de rijksregels alleen gelden voor houtopstanden buiten stedelijk gebied
- + Bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten zijn geteeld
- + Houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen
- + Naaldbomen die duidelijk bedoeld zijn als kerstbomen én niet ouder zijn dan 20 jaar
- + Kweekgoed
- + Populieren of wilgen van:
 - Wegbeplantingen

- beplantingen langs waterwegen,
- eenrijige beplantingen langs landbouwgronden
- + Het dunnen van een houtopstand om de groei van de overblijvende houtopstand te bevorderen. Bijvoorbeeld als onderdeel van het reguliere onderhoud van de houtopstand.
- + Beplantingen die bestaan uit populieren, wilgen, essen of elzen en duidelijk bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa onder de volgende voorwaarden:
 - Het oogsten vindt minstens 1 keer per 10 jaar plaats.
 - De beplantingen bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid.
 - Een beplantingseenheid moet bestaan uit aaneengesloten beplanting zonder doorsnijding door meer dan 2 m brede onbeplante stroken.
 - De beplantingen zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- + Houtopstanden met een oppervlakte van minder dan 10 are. Het gaat hier om de oppervlakte van de totale houtopstand dus niet alleen van het te vellen deel.
- + Houtopstanden die bestaan uit een rijbeplanting van maximaal 20 bomen (gerekend over het totaal aantal rijen). Het gaat hier om het aantal bomen in rijbeplanting van de totale houtopstand dus niet alleen het aantal te vellen bomen.

Als geen van bovenstaande situaties van toepassing is, gelden de rijksregels. Dan is het verboden een (deel van een) houtopstand te vellen zonder eerst een melding te doen. De melding dient uiterlijk 4 weken en niet eerder dan één jaar voor het vellen te worden gedaan (artikel 11.126, Bal) bij het Omgevingsloket.

Als een (deel van een) houtopstand verloren is gegaan (ook bij storm of brand), dan geldt een herplantplicht (artikel 11.129, Bal). Herbeplanting moet op een bosbouwkundig verantwoorde wijze, en binnen 3 jaar na het vellen plaatsvinden. Het is verplicht om beplanting die niet binnen 3 jaar gaat groeien, te vervangen. Verder moet het herbeplanten op dezelfde grond als het vellen plaatsvinden. Uitzonderingen hierop gelden in de volgende gevallen:

- + Het periodiek vellen van vriend- of hakhout.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van maatwerk dat preventieve of herstelmaatregelen voorschrijft die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied te bereiken.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van een maatwerkvoorschrift dat verbonden is aan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of flora- en fauna-activiteit.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van regels over vergunningvrije Natura 2000-activiteiten of flora- en fauna-activiteiten in de Omgevingsregeling of omgevingsverordening.
- + Het vellen is voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.
- + Het vellen en herbeplanten vindt aantoonbaar plaats volgens een gedragscode.
- + Het vellen dat voldoet aan alle volgende voorwaarden:
 - Het is een activiteit van nationaal belang of hangt daarmee samen. Het Omgevingsbesluit geeft aan welke activiteiten van nationaal belang zijn (artikel 4.12, Omgevingsbesluit).
 - Het gaat om een houtopstand die niet is aangeplant vanwege een herbeplantingsplicht (van het Bal, de Wet natuurbescherming of de Boswet).
 - De minister van LNV heeft in het verleden een kennisgeving ontvangen (en dat bevestigt) voor het aanleggen van de houtopstand. Die kennisgeving moet het tijdstip en de plaats van de (destijds aan te leggen) houtopstand aangeven. Uit de kennisgeving moet ook blijken dat het om tijdelijke houtopstand gaat waarvan het vellen (in z'n geheel) zal plaatsvinden binnen 40 jaar na dat tijdstip.

De provincie en het Rijk kunnen maatwerkregels of -voorschriften opstellen (onder voorwaarden) waardoor de meldingsplicht vervalt. Tevens kan de gemeente aanvullende eisen stellen aan kap en herplant.

Specifieke zorgplicht voor Vellen en herplanten houtopstanden

Degene die een activiteit verricht die houtopstanden betreffen en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het beschermen van landschappelijke waarden en de instandhouding van bosareaal, is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.